

225/11, 02.1999г.

ДО
**КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

ТУК

И С К А Н Е

**ОТ ГЛАВНИЯ ПРОКУРОР
 НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ**

НА ОСНОВАНИЕ: чл. 150, ал. 1,
 във връзка с чл. 149, ал. 1, т. 2 от
 Конституцията на Република
 България.

ОТНОСНО: Обявяване за противоконституционна
 разпоредбата на чл. 14, ал. 1, т. 6 от Закона за подпо-
 магане на земеделските производители (ЗПЗП).

УВАЖАЕМИ ГОСПОДА КОНСТИТУЦИОННИ СЪДИИ,

Законът за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП), обн. ДВ бр. 58 от 22. 05. 1998 г., изм. и доп. ДВ бр.79 от 10. 07. 1998 г., изм. ДВ бр. 153/23. 12. 1998 г., в сила от 01. 01. 1999 г., създава Държавен фонд "Земеделие" със цел финансово подпомагане на земеделските производители. Създаденият фонд е юридическо лице и поема активите и пасивите на прекратения със същия закон ДФ "Земеделие", създаден с чл. 9, ал. 1 от отменения Закон за защита на земеделските производители (§ 2 и § 3 от ПЗР във вр. с чл. 11 от ЗПЗП).

Чл. 14, ал. 1, т. 6 от ЗПЗП разпорежда, че приходите в образувания фонд "Земеделие" се набират и от "вноски в размер 2 на сто върху нетния размер на приходите от продажби на продукцията от предприятията на хранително-вкусовата промишленост. Вноските са за сметка на печалбата след данъчното ѝ облагане."

Цитираната разпоредба на чл. 14, ал. 1, т. 6 от ЗПЗП е противоконституционна-противоречи на чл.17 ал.1 и чл.19 ал.2 и 3 от Конституцията.

С тази разпоредба се предвижда облагане и събиране на суми, без правно основание и без съгласие на посочените правни субекти.

Док. 9. М. 2/99 г. до б
9 дни. - П. ал. 1, т. 6
Наср. - 23. 8. 99 г.
12. 5. 99 г.

Съгласно постоянната практика на Конституционния съд на Република България, "Конституцията не предвижда възможност държавата едностранно, дори и със закон, да задължава физическите и юридическите лица да заплащат вноски върху постъпленията от развивана от тях правомерна дейност в различни фондове на различни ведомства и органи на управлението. Такава възможност е предвидена единствено за данъците, които чрез закон се определят от парламента и следва да се заплащат, съгласно разпоредбата на чл. 60 от Конституцията." (Решение № 8 от 17. 06. 1997 г. по к.д. № 3/97 г., на КС на РБ, обн. ДВ бр. 53/97 г.) Съгласно същото решение "Данъкът е задължително плащане, определено едностранно от държавата, съобразно доходите и имуществата на облагаемите лица." "Конституцията поставя изричното условие законът да създава данъчни задължения за всички граждани и юридически лица само и единствено в полза на държавния и общинския бюджети". "Едностранното налагане на утежнения от страна на държавата, които нямат характера на данък, щом приходите не са предназначени за държавния и общинските бюджети, противоречи на разпоредбите на чл. 60 от Конституцията."

Това становище на Конституционния съд е проведено и в Решение № 31 от 24. 11. 1998 г. по к.д. № 24/98 г. на КС на РБ, обн. ДВ, бр. 140/98 г.), съгласно което "Всички видове търговци, независимо дали са квалифицирани по предмет на дейност (застрахователи, банкери, борсови или инвестиционни посредници) или по вид на търговското сдружаване (ООД, АД), имат гарантирани от Конституцията еднакви правни условия за извършване на стопанска дейност." По-нататък в мотивите на това решение, изрично е посочено, че натоварвайки с вноски във фонд само търговските субекти, занимаващи се с определена търговска дейност, законодателят нарушава конституционния принцип за равенство в условията, при които субектите ще извършват стопанската си дейност, а с това и чл. 19, ал. 2 от Конституцията.

Следователно, въвеждането с чл. 14, ал. 1, т. 6 от ЗПЗП на задължителни вноски от предприятията на хранително-вкусовата промишленост във фонд "Земеделие", които очевидно не са данъци, е противоконституционно. Според цитираната вече практика на КС, данъчни са само плащанията, едностранно определени от държавата съобразно доходите и имуществата на облагаемите лица и то само и единствено в полза на държавния и общинските бюджети.

Предвидените в чл. 14, ал. 1, т. 6 от ЗПЗП вноски в тежест на предприятията от хранително-вкусовата промишленост не отговарят на така определените от Конституционния съд условия, за да бъдат квалифицирани като данъци:

- вноските във Държавен фонд "Земеделие" не са в полза на държавния или общинските бюджети. Същите не са бюджетни приходи по смисъла на Закона за устройството на държавния бюджет (обн. ДВ бр. 67/96 г., изменян и допълван). В цитирания закон приходите и разходите на фондовете изрично са определени като извънбюджетни такива. В Закона за държавния бюджет на Република

България за 1999 г. Държавен фонд "Земеделие" към Министерството на земеделието, горите и аграрната реформа също изрично е отнесен в "Списък на извънбюджетни сметки и фондове, ... които ще функционират през 1999 г." - Приложение № 3 към § 8, ал. 1 от същия закон. Така е третиран фонд "Земеделие" и в Закона за държавния бюджет на Република България за 1998 г.

- вноските в ДФ "Земеделие" не са определени в зависимост от "доходите и имуществото" на облагаемите лица. Дължи се внасяне на определен процент върху "нетния размер на приходите от продажби на продукцията...". Не това разпорежда Конституцията, определяйки в чл. 60, ал. 1, че гражданите плащат данъци и такси, установени със закон, съобразно техните доходи и имущество. Всички данъчни закони са съобразени с конституционната терминология, боравейки с термините "доход" и "имущество", което в конкретния случай не е налице. Използвано е понятието "нетен приход", което не е достатъчно точно и определено, нито пък сочи на съобразеност с доходите и имуществото на субектите на облагане.

Видно е, че предвидените в чл. 14, ал. 1, т. 6 от ЗПЗП вноски във фонд "Земеделие" към МЗГАР, са едностранно въведени от законодателя неданъчни плащания в полза на целеви фонд със специално предназначение - юридическо лице към МЗГАР. Плащането им е вменено в тежест само на тесен кръг стопански субекти - предприятията от хранително-вкусовата промишленост, произволно определени в т. 5 на § 1 от Допълнителната разпоредба към ЗПЗП (в това изброяване не са включени например предприятията от хлебопроизводството, производството на месо и др.) Държавата е възложила финансови утежнения, които не са данъчни, в тежест само на част от стопанските субекти, квалифицирани по предмет на дейност. Това, с оглед цитираната практика на Конституционния съд на Република България съставлява нарушение на чл. 60 и чл. 19, ал. 2 от Конституцията, доколкото държавата може едностранно да налага само и единствено данъчни утежнения. Вноските във фондове със специално предназначение, извън данъчните плащания към бюджета, могат да се набират по доброволен и вътрешноведомствен път, но не и чрез едностранно задължаване на отделни стопански субекти със закон.

С оглед изложеното дотук и на основание чл. 150, ал. 1, във вр. с чл. 149, ал. 1, т. 2 от Конституцията, правя

И С К А Н Е,

да образувате конституционно дело, установите и обявите противоконституционността на разпоредбата на чл. 14, ал. 1, т. 6 от Закона за подпомагане на земеделските производители (обн. ДВ бр. 58 от 22. 05. 1998 г., изм. и доп. ДВ бр. 79 от 10. 07. 1998 г., изм. ДВ бр. 153/23. 12. 1998 г., в сила от 01. 01. 1999 г.).

ГЛАВЕН ПРОКУРОР:

/Ив. Татарчев/